

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 33

Maribor, petek 10. februarja 1928

»JUTRA«

izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Radić še ni vrnil mandata

RADIKALI DEFINITIVNO ODKLO NILI VSTOP V NJEGOVO VLADO.
— DAVIDOVIĆ IN PERIĆ V AVDIJENCI.

BEOGRAD, 10. februarja. V vladni krizi tudi danes dopoldne še ni nastopilo razčiščenje. Središče zanimanja političnih krogov je vzbujala danes predvsem seja kluba narodno-radikalnih poslancev. Ministrski predsednik Vukičević na včerajšnje Radićevo pismo, v katerem ta poziva, da naj še enkrat skliče sejo radikalnega kluba, češ da so bili na včerajšnji seji navzoči samo njegovi ožji pristaši, sploh ni odgovoril, pa je v resnici za danes dopoldne sklical sejo, na kateri je bilo zopet sklenjeno, da so radikali sicer za koncentracijo, odklanjajo pa vstop v vsako vlado, v kateri sami ne bi vodili odločilne vloge.

Radićeva misija se smatra s tem za končano in ponesrečeno, ker ni

uspel, da pridobi za vstop v njegovo vlado tudi radikale.

Ob 10. dopoldne je odšel Stepan Radić na dvor, kjer je poročal kralju v skoro dveurni avdijenci o svojih pogajanjih za sestavitev koncentracijske vlade. Ob 11. dopoldne je bil poklican na dvor tudi skupščinski predsednik dr. Perić, ob 12.30 pa končno še vodja demokratov, Ljuba Davidović. Skupščinski predsednik in Davidović sta bila ob 14.30 še vedno v avdijenci.

Stepan Radić do tega trenutka še ni vrnil mandata. Splošno se pričakuje, da bo za Radićem poverjen mandat za koncentracijsko vlado še Ljubi Davidoviću in ako še temu ne uspe njegova misija, potem bo koncentracija definitivno propadla.

Pot k pametnemu gospodarstvu

TRINAJST MILIJARNO POSOJILO IN NJEGOVI USODNI SPREMLJEVALCI.

Že takoj spočetka so gospodarski krogi v naši državi sprejeli sporočilo finančnega ministra dr. Bogdana Markovića, ki se je po dvomesečnem bivanju v inozemstvu vrnil zopet v Beograd, da je namreč sklenil z angleško-ameriškimi finančnimi krogi 13 in pol milijarno posojilo za stabilizacijo dinarja in javna dela, zelo skeptično. Finančni minister je namreč previdno zamolčal obrestno mero kakor tudi emisijo. Bilo je torej takoj jasno, da so bila zaključena samo preliminarna pogajanja, dočim o kaki definitivni pogodbi za enkrat še ni niti govora. Naši finančni krogi izražajo zato čisto odkrito bojazan, da bo obrestna mera zelo nepovoljna in da je predvsem v tem iskati glavni razlog čudnemu molku finančnega ministra.

Trinajst in pol milijarno posojilo — ako pride dejanski do njegove realizacije — bo nedvomno za našo državo in ves narod velikanska obremenitev, ki bo spravila tudi naš dosedanj proračun popolnoma iz ravnotežja. Treba je imeti namreč stalno pred očmi, da bo treba odšteti na račun amortizacije in obresti letno skoro milijardo dinarjev, zastaviti pa moramo monopolske in carinske dohodke ter vse dohodke od davka na poslovni promet. Z drugimi besedami: inozemske finančne skupine hočejo izvajati nad našo državo nekakšno kuratelo in odločevati, kaj se bo gradilo v naši državi in koliko naj se potroši za te gradnje. Garancije, ki jih zahtevajo an-

gleško-ameriške finančne skupine za njihovo posojilo naši državi so torej zelo težke, na drugi strani pa povsem razumljive in tudi upravičene. Vsa znamenja namreč kažejo, da inozemstvo pozna prakse v naši državni upravi še boljše kot mi sami. Oni vedo dobro, da se zakoni v naši državi ne upoštevajo dovolj in da ni bil samo slučaj, da je bilo posojilo, sklenjeno v investicijske namene, uporabljeno za pokritje rednih proračunskih izdatkov. Vedo tudi dobro, da gre pri nas tudi mnogo državnega denarja za pokritje strankarskih potreb.

Izven vsakega dvoma pa je, da naša država, ki je v težki gospodarski krizi, nujno potrebuje denarno pomoč inozemstva. Stabilizacija naše valute in gradnja važnih gospodarskih žil bi bila neprecenljive vrednosti za ureditev naših gospodarskih razmer in dvignilo bi se močno tudi zaupanje onih držav v našo državo, ki nam niso preveč naklonjene. Realizacijo tega ogromnega posojila bo gotovo z veseljem pozdravil sleherni naš državljan. Potrebno je le, da se bo z denarjem tudi pametno gospodarilo, da se bo dejanski uporabil samo za namene, za katere je bil najet in da bodo posledice posojila tudi vidne. Ako pa bi se nadaljevalo dosedanje gospodarstvo, potem se lahko zgodi, da postane to ogromno posojilo ne samo veliko breme temveč še nesreča za državo in narod.

Gospodarski razvoj Poljske

PODLAGA VSEGA KMETIJSTVA. — VELIK RAZMAH POLJSKEGA NARODNEGA GOSPODARSTVA TEKOM ZADNJIH LET.

Današnja Poljska je izrazito agrarna dežela, koje prebivalstvo živi po 65,6% od kmetijstva in le po 13,7% od industrije. Skoro tri četrtine vsega poljskega izvoza tvorijo pridelki kmetijstva. Vkljub temu pa, da je kmetijstvo najvažnejši faktor za gospodarsko blagostanje poljske države, ima vendar vse polno napak in pomanjkljivosti. Dohodek žetve na Poljskem zaostaja daleko za povprečno evropsko žetvijo. Tehnika poljskega kmetijstva je primitivna. Ogromne površine zemlje niso izrabljene za kmetijsko produkcijo. Ako bi bilo kmetijsko gospodarstvo na Poljskem tako visoko razvito, kakor je n. pr. na Češkoslovaškem, bi lahko Poljska 40% svoje žetve izvozila. Položaj se polagoma izboljšuje. Poraba umetnih gnojil narašča. Pri tem imajo znatno zaslugo tovarne dušika v Chorzovu. Tudi izberl dobrega semena se posveča vedno večja pažnja. Za melioracije se letno izda 100 milijonov zlotih. Izpopolnjuje se sistem kratkoročnih kmetijskih kreditov.

V zvezi z naraščanjem kmetijske produkcije je dejstvo, da se zboljšuje tudi položaj industrije in finančni položaj države sploh. Boljša gospodarska industrija omogoča poljskemu kmetovalstvu, da konsumira letno za dva milijona zlotih več industrijskega blaga. Naravno ima od tega dobiček industrija, ki se naglo dviga. Rudarska, tekstilna ter druge industrije zaznamujejo izredno visoke produkcijske številke. Obenem s tem narašča tudi sposobnost domače industrije

za prevzemanje inozemskih produktov: strojev, motorjev itd. Češkoslovaška industrija zaznamuje ogromen izvoz na Poljsko.

Da je poljska država finančno ozdravljena, dokazuje dejstvo, da je državni proračun brez primanjkljaja in da je Poljska brez težav dobila veliko inozemsko posojilo.

Hranilne vloge v denarnih zavodih naraščajo, kreditne operacije državne banke in zasebnih bank se naglo razvijajo. Posebno prepričevalno pa je dejstvo, da poljska državna posojila, ki so še nedavno na njujorški borzi notirala s kurzum komaj 60% nominalne vrednosti, danes notirajo skoro z 90%.

Vkljub vsem tem dobrim znakom pa še vedno ni pravega razpoloženja za investicije s strani inozemskega kapitala. — Poljski gospodarski in finančni krogi si želijo predvsem, da bi se zainteresiral za organski razvoj poljskega narodnega gospodarstva češkoslovaški kapital.

Borza

LJUBLJANA, 10. februarja. Devize: Berlin 1358,5, Curih 1095, Dunaj 801,75, London 277,43, Newyork 56,90, Praga 168,80, Milan 301,25, Pariz 223,77. — Efekti: Celjska 164, Sjub. kreditna 135, Kreditni zavod 160, Vevče 140, Kranjska industrijska 345, Ruše 260—280, Stavbna družba 56, Šešir 125, Strajne tovarne 70.

Ljuba Jovanović †

BEOGRAD, 10. februarja. Danes popoldne je umrl po dolgotrajnem bolehanju znani politik radikalne stranke, Ljuba Jovanović. Rojen 1. 1865. v Kotoribi se je po dovršitvi ljudske šole in gimnazije preselil v Srbijo in nastopil po visokošolskih študijah najprej kot gimnazijski profesor. Radi svojih izrednih sposobnosti je bil kasneje poklican na beograjsko univerzo. Pokojnik je bil dolga leta poslanec narodne radikalne stranke in ponovno minister. V svetovni vojni je bil notranji minister v tedanjem Pašičevem kabinetu, od 1. 1923. do 1925. pa predsednik Narodne skupščine. Ljuba Jovanović je znan posebno po svojih ostrih konfliktih s pok. Pašičem, na čegar predlog je bil končno tudi izključen iz radikalne stranke, a je bil po Pašičevi smrti zopet izvoljen za poslanca. Bolehal je že nad eno leto in se v zadnjem času sploh ni več politično udeleževal.

Italija za zvezno pogodbo s Francijo

LONDON, 10. februarja. Listi poročajo, da je italijanski ministrski predsednik Mussolini posestil te dni novega francoskega poslanika v Rimu Beaumarchaisa in mu ponudil sklenitev zvezne in prijateljske pogodbe med obema državama, toda pod sledečimi pogoji: Francija prizna Italiji prvenstvo na Balkanu ter se zavezuje, da ne bo ovirala italijanske balkanske politike. Vrh tega bi se morala Francija že vnaprej odrediti vsakemu skupnemu nastopanju z Nemčijo v vprašanih, ki se tičejo Avstrije. Vsi londonški listi izražajo mnenje, da je sporazum s Francijo pod takimi pogoji nemogoč.

Požar največjega hotela v Salzburgu

SALZBURG, 10. februarja. Včeraj je nastal v največjem tukajšnjem hotelu »Europe« silen požar, ki se je razširil z bliskovito naglico in veliko poslopje upelil do tal. Poslopje je bilo zavarovano za dva milijona švicarskih frankov.

Mariborsko gledališče

REPERTUAR.

Petek, 10. februarja ob 15. (3.) uri Kar hočete. Zadnjkrat. Dijaška predstava. Pri najnižjih cenah.

Sobota, 11. februarja ob 20. uri »Manon« ab. C. Prvič v sezoni.

Nedelja, 12. februarja ob 15. uri »Takrat v starih časih«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Grofica Marica«. Kuponi.

»Manon« na mariborskem odru. Ta divna francoska opera, ki je glasbeno menda pač najboljša od vseh oper, kar jih je kedaj dalo marib. gledališče se vprizori prvič v tej sezoni v soboto, 11. feb. Opozarjamo muzikalne gurmane, da se to delo vprizori le parkrat.

Nedelja v gledališču. Popoldne ob 15. uri »Takrat v starih časih«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Grofica Marica«. Kuponi.

Vse gospode in dame, ki so se javili za dramatično šolo, prosim, naj zanesljivo pridejo na sestanek v nedeljo 12. t. m. ob 10. dopoldne v gledališko dvorano. Komur ni znano, kje je gledališka dvorana, naj vpraša pri gled. blagajni. — R. Pregarc.

35.000 km z aeroplanom

WASHINGTON, 10. februarja. Francoska letalca Costes in Lebriz sta včeraj pristala na tukajšnjem letališču. Odkar sta odletela iz Pariza najprej v Južno Ameriko, sta preletela skupno 35.000 km. Oba sta bila sprejeta z velikimi častmi in vojaško godbo. Pri sprejemu sta bila navzoča tudi državna sekretarja Wilbur in Davis, francoski poslanik Claudel, ter oficirji in letalci ameriške vojske in mornarice.

Zaupnica Poincarejevi vladi

PARIZ, 10. februarja. Zbornica je sinoči končala zunanje-politično debato. Na predlog poslanca Loucheurja je bila izrečena vladi zaupnica in sicer s 370 proti 131 glasom. Proti so glasovali komunisti, socijalisti in del radikalnih socialistov.

Hans Dominik:

Oblast treh

Nekaj minut je poteklo. Ne mnogo. Vrata farne so se zopet odprla. Eden mož je nosil nekaj svetlega v rokah . . . Jano . . . nezavestno. Njena glava je brezmočno slonela na ramah nosača. Nato sta sledila druga dva. Vlekla sta s seboj Silvestra. Zvezala sta ga na rokah in nogah in sta ga nesla kot kos lesa preko dvorišča.

Kot zadnji je stopil na dvorišče dr. Glossin. Zadovoljen smehljal mu je igral na obrazu.

Erika Truwora je zagrabila sveta jeza. Zgrabil je za žarilo in spojil energijo.

Dvajset metrov za doktorjem je na dvorišču svetlo zažarel pesek. Stapljal se je v žareče kepe in odseval vročino.

Zdravnik se je ozrl in pričel na vso moč bežati. S šepajočo nogo je tekel preko dvorišča in vlekel za seboj plameneč vihar, ker Erik se mu je s pomočjo mikrometerskega vijaka vedno bolj bližal z ognjenim curkom . . . pri tem pa je v razburjenosti pretrgal neko žico pri daljnovidni napravi.

Slika je izginila. Tisoče milj je ločilo Erika Truworja od Reynold-far-me. Šele sedaj se je tega zavedel.

S tresočimi rokami je iskal pretrgano žico. Moral se je najpreje pomiriti. Z neskončno potrpežljivostjo je moral najpreje odvit nek vijak, nategniti žico in jo zopet pritrditi. Dragocene minute so potekle pri tem delu. Končno je bilo zopet vse v redu. Na motnem steklu se je zopet pojavila slika. — Dvorišče je bilo prazno.

Uganke in tajnosti, katerih ni mogel razrešiti. Ali je nastopil Atma in uničil nasprotnike? Ali se pelje sedaj s Silvestrom in Jano domov?

Erik Truwor ni vedel ničesar. Moral je sedeti in čakati s prekrižanimi rokami. Toda zaklel se je, da vpepeli dr. Glossina, kakor hitro ga dobi pred svoje oči.

V elkingtonskem gozdu je ležalo letalo R. F. c. 1 skrito med lešnikovim grmovjem in robidovjem. Nekaj korakov proč je v travi sedel Atma in čakal. Njegove poteze so izražale nemir. Bil je bled, v kolikor temna polt Indijca sploh more pobledeči, in izmučen. Strašni napor njegovega hipnotičnega boja z Glossinom se mu je še poznal. Skušal je zbrati nove sile v razmišljanju in poglobitvi v meditacije svoje vere.

Solnce je sijalo od zapada in metalo poševno svoje žarke skozi veje in risalo progaste sence na zelenih tleh.

Indijec se je zazrl v lastno senco in je opazoval, kako je temna progla počasi lezla po tleh. Bilke, ki so pravkar bile še svetlozelene, so postale polagoma temne in brezbarvne. Na drugi strani pa so se prav tako polagoma potapljale druge bilke v blestečo solnčno svetlobo. Opazovanje te počasne izpremembe, tega trajnega in mirnega menjavanja je ugodno vplivalo na Atmo. Njegovo živčevje se je polagoma zopet umirilo. Vsi njegovi čuti so se koncentrirali na premikajočo se senco in neki kamen, ki je bil še kako ped odvaljen od sence.

»Počakal bom, da se senca dotak-

ne kamna. Če do takrat Logg Sarja z dekletom še ne bo nazaj, bom šel po nje.«

Gornje besede je govoril sam zase in ko si je tako določil čas odhoda, je obsedel brezgibno na solncu zatopljen v opazovanje potujoče sence in občutil, kako se mu bolj in bolj vrača stara sila in prejšnji mir. Približali so se martinčki in brez strahu tekali preko njegovih nog. Gozdna miška se je igrala tik pred njim, ne da bi se zmenila za nepremično telo.

V »Ljutomerski kleti« (Narodni dom) se vrši v soboto dne 11. t. m. koncert. 332

POZOR! POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,

ako Vam Vaši stroji nagajajo obrnite se na specialno mehanično delavnico **Justin Gustinčič**, Tattenbachova ulica št. 14, ker ima ista specialni oddelek za popravila strojev vseh vrst. 937

Spominjajte se CMD!

Ne pozabite!

Modna trgovina Jos. Karničnik

se je preselila

na Glavni trg št. 11

ter kupite samo tu moderne **ovratnike** najboljše vrste trde in poltrde za reklamno ceno 9 in 7 Din (poprej 13 Din), moderne **samoveznice** v najlepši izbiri, pravilne **srajce** za frak in smoking ter vse druge modne predmete po posebno nizki **reklamni ceni**. V.

Filmovanje otroške maškerade

ki jo priredi ISSK Maribor dne 12. februarja v dvorani Union bo nova senzacija za malčke in odrasle, ki bodo posetili to prireditev. Odbor je angažiral že dobro znane g. H. Bethke-ja, da bo posnel rajanje in druge ugodne prizore na otroški maškeradi. Prisoten bo tudi fotograf, ki bo posnel v mirnih slikah prireditev in na željo tudi posamezne maske ali skupine. — Veliko zanimanje, ki vlada za to prireditev, bo s tem ukrepom odbora gotovo še bolj naraslo, kajti malčki se bodo v naslednjih dneh lahko sami videli v kinu. 329

Prostovoljna javna dražba nepremičnin.

Okrajno sodišče pri Sv. Lenartu v Slov. goricah bode v zapuščinski zadevi po dne 16. 7. 1927 umrlem Petru Mesarecu, veleposestniku v Jurjovskem dolu, na javni dražbi prodajalo k tej zapuščini spadajoče nepremičnine in sicer:

I. Dne 2. marca 1928 ob 9 uri na licu mesta v Zgor. Žerjavcih gozd parc. št. 47 k. o. Zgor. Žerjavci v izmeri 2 ha 61 a 87 m² v cenilni vrednosti Din 5.257.—

Istega dne ob 11 uri posestvo vl. št. 31 k. o. Jurjovski dol na licu mesta v izmeri 24 ha 88 a 95 m² (h. št. 13) v cenilni vrednosti Din 64.210.75 in pritiklin: 1 breja krava, 2 kravi, 1 brana, 1 plug, 2 voza, konjska oprema, okoli 40 mtc sena, 2 kobil, vejalnik, mlatilnica, v cenilni vrednosti Din 8.845.—

Oddaljenejši gozd v izmeri 2 ha 3 a 79 m² se bo prodal za sebe kot parcela.

II. Dne 3. marca 1928 ob 9 uri: a) posestvo vl. št. 50 k. o. Jurjevski dol v izmeri 16 ha 76 a 09 m² v cenilni vrednosti Din 68.640.30 (Rantaša). To posestvo se bo prodalo na licu mesta po skupinah, ki se bodo določile, ocenile in pokazale na licu mesta. K temu posestvu pritiče gozd v izmeri 8 ha 79 a 31 m². b) istega dne na posestvu vl. št. 50 k. o. Jurjevski dol (Rantaša) se bo prodala parcela št. 417 k. o. Ploderšnica vrt v izmeri 4 a 35 m² v vrednosti Din 21.75.

III. Dne 5. marca 1928 ob 9 uri: a) zemljišče vl. št. 126 k. o. Jurjevski dol (Šenveter) v izmeri 16 a 30 m² v cenilni vrednosti Din 336.50 na licu mesta v Jurjevskem dolu. b) nato istega dne posestvo vl. št. 6 k. o. Partinje v izmeri 5 ha 63 a v cenilni vrednosti Din 18.038.— s pritiklinami: 1 voz, 1 vejalnik, 1 lojtre, 1 omara, 12 mtc sena v cenilni vrednosti Din 425.— na licu mesta v Partinju (Šumandl). c) nato istega dne posestvo vl. št. 275 k. o. Partinje (pristavnik Žvajkar) v izmeri 7 ha 20 a 66 m² v cenilni vrednosti Din 20.806.70.

IV. Dne 6. marca 1928 ob 9 uri: a) posestvo vl. št. 328 k. o. Partinje (Snofl) v izmeri 1 ha 3 a 54 m² v cenilni vrednosti Din 5.187.40. b) nato posestvo vl. št. 125 k. o. Partinje (Plavec) v izmeri 13 ha 55 a 80 m² v cenilni vrednosti Din 32.185.— To posestvo se bode prodajalo po skupinah ozroma parcelah in se bodo parcele oziroma skupine določile na licu mesta kakor tudi njih cenilna vrednost.

V. Dne 9. marca 1928 ob 10. uri se bode prodajalo posestvo vl. št. 38 k. o. Zgor. Hlapje v izmeri 4 ha 42 a 13 m² v cenilni vrednosti Din 11.070.90 s pritiklino enega dreva od stiskalnice v vrednosti od Din 400.— Na licu mesta se bodo določile skupine ozir. parcele, ker se bode posestvo prodalo po skupinah oziroma parcelah, če ne bo kupca za celokupno posestvo. Cenilne vrednosti parcel oziroma skupin se bodo določile na licu mesta.

VI. Dne 10. marca 1928 ob 9. uri: a) posestvo vl. št. 46 k. o. Grušova v izmeri 7 ha 70 a 54 m² v cenilni vrednosti Din 21.748.44 b) zemljišče vl. št. 17 k. o. Trčova v izmeri 44 a 24 m² v cenilni vrednosti Din 1.327.20 ob približno 12. uri na licu mesta.

Po želji kupcev in po volji zapustnika se lahko napravijo nove skupine, ozir. se bodo posestva prodala po parcelah, kajti vse dražbe vseh zemljišč se bodo vršile na licu mesta in se bodo skupine takoj zamejčile. Tako se bode prodavalo če bo taka prodaja v korist zapuščine.

Vsak kupec bo moral položiti takoj 20% izklicne cene kod varščino, brez katere se ne more nikdo udeležiti dražbe. Nadponudek je mogoč v roku 14 dni po podelitvi domika pri podpisnem sodišču in mora znašati najmanj 10% kupnine ozir. domika. Ostali in natančnejši dražbeni pogoji so kupcem na vpogled pri okrajnem sodišču Sv. Lenart, na oddelku I.

Okrajno sodišče Sv. Lenart v Slov. goricah, dne 26. januarja 1928.

Dr. Tavželj.